

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXXI

urn:nbn:de:bsz:31-97032

similes diceret. Accessit oris & oculorum convulsio, atque acutissimus mandibularum dolor. Quare sæpius manibus affectas illas partes perstringebat, veritus ne exciderent. Forinfecus turgentes oculi, livida facies, & nigra labra cernebantur: quin etiam ventris tumor videri poterat, perinde ac hominis aqua intercute laborantis: Varia admodum exitit arteriarum pulsatio, & varia quoque mentis perturbatio, pro symptomatum recurrentium acerbitate. Nam jam prorsus de vita desperare, mox in spem se erigere videbatur, modo rationis compos, modo delirans, nunc ploranti, nunc cantanti similis. Toto hoc tempore se ter exæcatum, terque cum mortis agone colluctatum affirmat. Lingua tamen constitit, nullo unquam symptomate affecta. Hactenus *Mathiolus*. Hæc vero omnia, *lapide Bezoar* præbito, septima post assumptum venenum hora, evanuerunt.

CAPUT XXXI.

DE NYCTEGRETO, NUBIÆ GRANO, NUCE MOSCHATA,
OLEA & OPIO.

Nyctegretum inter pauca miratus est *Democritus*, caloris ignei, foliis spinæ, nec à terra se attollentem. Erui post æquinoctium vernum radicibus, siccarique ad Lunam triginta diebus, ita lucere nobis, *Plin. l. 21. cap. 11.* ait. Vocatur & *Chenomychon*, quoniam anseres à primo ejus conspectu, expavescent. In Nubia, quæ est Æthiopia sub Ægypto, granum est, quod devoratum expellit animantes vita. Decima pars intra horæ quadrantem interficit. *Scalig. exerc. 153. f. 11.* In Baudan Insulâ Moluccarum nascitur *Nux Moschata*, è calice pro testa tegitur; obducitur tota, ubi maturuerit. Sub primo nucamento, non statim testa qua nucleus continetur, sed cutis coriacea, quam vocant Arabes *Macin*, *Olea*, si primo germinatu de-

depaſcatur à capra, adeo ſterileſcit, ut nullo modo profifica reddatur: at ſi alia de cauſa, nudatas earum radices, à circumſtante terra hybernis algoribus opponere certiffimum eſt remedium. *Plin. lib. 17. c. 24.* Olea & quercus ita diſſentiunt, ut una prope alteram depaſta, brevi tempore intereat. Amurca olei calce permixta, ſi parietes & laquearia incruſtentur, non modo contractos & adventicios collachryment humores; ſed nec blattas vel araneas ferunt. *Mathiol. in Dioſc.* Floret menſe Julio, floribus albis racematim prodeuntibus, à quibus baccæ primum virides, appropinquante maturitate pallescunt; tandem purpuræ prius factæ ſaturatæ nigreſcunt. Decerpuntur Novembri & Decembri; ſternuntur mox in pavementis, donec rugoſæ fiant; dein molæ ſupponuntur, torcularibus affuſa ferventi aqua premuntur; ita oleum reddunt. Ligni materies ardet viridis perinde ac ſicca. *Megarum diu ſteit Oleaſter in foro, cui viri fortes affixerant arma, quæ cortice ambiente, ætas longa occultaverat. Fuitque arbor illa fatalis excidio urbis præmonita oraculo, cum arbor arma peperiffet: quod ſucciſa accidit ocreis galeiſque intus reptis. Plin. lib. 16. cap. 39.* Durat olea annis ducentis *Plin. lib. 16. c. 44.* Opium ſuccus eſt ex papavere albo leviter vulnerato collectus, poſtquam capita protrulerit. Lactis aliquot emittuntur guttæ, poſt paulatim concreſcunt. Vis illius ſoporifera: tamen, & aliquot drachmis innoxie ſumitur. Quatuor à Lyſide ſumptæ (*Mercur. l. 1. de venen. c. 6.*) totidem ſummo calore ab Hiſpano. Incredible ſere quod *Garzias* refert, decem ſingulis diebus quendam comediffè, apriſſimè ſimul de rebus diſſeruiſſè. Conſuetudinis ex eo vis ingens. Intermiſſus quippe uſus eam ipſâ horâ deliquo afficit. qua ante ſumebatur, nec ullum remedium niſi ad conſuetudinem redire. *Chriſtoph. a Coſta de Opiæ Aegyptiis Amſiam, Turcis Maſlach dicitur, de quibus antea.*